

Govore direktori zagrebačkih muzeja

Prostor financije propaganda

Cesto ne stignemo, pa čak zaboravljamo: jedna od velikih vrijednosti Zagreba su i njegovi muzeji, od kojih neke mnogi Zagrepčanin nije posjetio, a još manje zna o njima, njihovoj velikoj, uglednoj tradiciji i bogatstvu koje se u vitrinama sakupilo i brižljivo sačuvalo.

Posjetili smo ovog tjedna 11 direktora i zamolili ih da odgovore na dva pitanja: 1. Što je u ovom trenutku najveći problem u radu vašeg muzeja? Što je vaša najvažnija ovogodišnja preokupacija? Koje poslove želite dovršiti? Nailazite li kod nadležnih na podršku i razumijevanje?

2. Smatrate li da bi se mogao povećati broj posjetilaca u zagrebačkim muzejima? Što predlažete da se situacija s posjetom popravi? Jeste li zadovoljni dosadašnjim vodičima, te drugom turističkom propagandom u okviru Turističkog saveza grada i ostalih organizacija?

FRANJO BUNTAK,
direktor Muzeja grada Zagreba:
FINANCIJSKE TEŠKOĆE

Dva su najakutnija problema — prostor i financijska sredstva.

Oba problema na žalost već niz godina ometaju normalno funkcioniranje našeg muzeja. Muzej godinama nastoji da proširi svoj prostor, tj. da iseljenjem Arhiva mapa i spremišta Državnog arhiva iz muzejske zgrade dobije prostorije neophodne za svoje zbirke i depoe.

Problem financija nije samo naš problem; situacija postaje iz godine u godinu teža, tako da se dovodi u pitanje osnovna funkcija muzeja: čuvanje i održavanje naše kulturne baštine.

Ove godine planiramo preuređivanje dijela stalnog postava, koji se odnosi na historiju Zagreba do XVI stoljeća, djelomičnu obnovu i popravak krovista muzejske zgrade, koja je kao rijetki arhitektonski objekt iz XVII stoljeća upisana u registar spomenika kulture. Sredstva za te radove su osigurana.

Kod organa u Savjetu za kulturu grada Zagreba nailazimo na razumijevanje, ali nam na žalost ni oni sami ne mogu pružiti svu pomoć.

Odgovor na drugo pitanje nije jednostavan. Prvi uvjet za povećanje posjeta muzejima je opći kulturni nivo publike. Pokušaji da se u tom smislu odgaja omladina, dali su već dobrih rezultata i možemo se nadati da će ova generacija, koja danas posjećuje muzeje u okviru školske nastave, sutra biti dobar poznavalac i samostalni posjetilac naših muzeja.

Osim toga, da bi muzeji stekli publiku, potrebno je da svoj vrijedan i bogat materijal i atraktivno prezentiraju u sasvim suvremenoj i reprezentativnoj opremi i najsuvremenijim sredstvima, kako je to u muzejima u svijetu. Ni turističke organizacije još uvijek nisu vidjele da su i muzeji važan faktor u turističkoj privredi.

Prof. MARCEL GORENC,
direktor Arheološkog muzeja:
PASIVNOST PROPAGANDE

Za mnogostrani rad Arheološkog muzeja, potrebna su materijalna sredstva, kojih je vrijednost ne samo u količini nego i u mogućnosti pravovremenog trošenja za određene zadatke. Određivanje ovogodišnje kvote dotacije grada Zagreba je zakasnilo i njezin je volumen nedostatan za sve radne obaveze muzeja. Sredstva drugih fondova su nesigurna i još neraspoločiva.

Zelimo u ovoj godini definitivno smjestiti i urediti numizmatičku zbirku u novoopremljenim muzejskim prostorijama. Paralelno s time u Muzeju, nadamo se riješiti i pristupni hal muzeja i prostor za eventualne manje povremene izložbe. Zatim se nadamo ove godine završiti istraživanje ilirske dvostruke gradine Veliki i Mali Obljaj kod Vrhovina, te iskapanje tumulusa u Miholjancu kod Virja, kao i određivanja užeg kompleksa kupališta iz doba rimskog carstva u Varaždinskim Toplicama.

Broj posjetilaca muzeja mogao bi se povećati kad bi se muzejima osigurala dovoljna sredstva za organiziranje atraktivnih stalnih i povremenih izložbi. Na žalost, izložbena oprema većine zagrebačkih muzeja tehnički je daleko ispod nivoa naše muzeološke teorije, koja je i u inozemstvu stekla priznanje. Osim toga, nedostaju nam propagandna sredstva: efektivni plakati muzeja i njihovih izložbi, prospekti i sl.

Turistički forumi su dosad uglavnom samo teoretski i pasivno propagirali muzeje.

FEDOR MOAČANIN,
direktor Povijesnog muzeja
Hrvatske:

KONTAKT S PROSVJETNIM RADNICIMA

Problem koji nas u ovom trenutku najviše okupira jest ostvarenje stalnog postava muzeja. Kao prvi korak rješenju tog problema potrebno je izvršiti asanaciju zgrade u Matoševoj ul. 9 (Rauchova palača). Investicijska sredstva, zatražena radi uklanjanja vlage, ni ove godine nisu odobrena.

Radi se i na teoretskoj razradi stalnog postava i na manjim izložbama. U ovom mjesecu bit će otvorena izložba »Ikona iz fonda muzeja pod naslovom: »Od Bizanta do baroka« kao prilog akciji za zaštitu ikona kao spomenika kulture koja se vodi u saveznim razmjerima. Na jesen ćemo u Matoševoj ulici otvoriti izložbu oružja feudalne epohe.

Kod nadležnih nailazimo na načelnu podršku i razumijevanje za naše teškoće, ali na žalost ne uvijek i na potrebna sredstva.

Broj posjetilaca u muzejima mogao bi se povećati. No za to bi u prvom redu bilo potrebno pojačati suradnju s odgovornim prosvjetnim faktorima, čime se uvjetuje stvaranje navika mladog čovjeka da posjećuje muzej. Muzejski su radnici nekoliko puta već postavljali taj zahtjev, ali do sada nisu mnogo postigli. Mnogo bi tu mogla učiniti i štampa kad bi se muzejskim problemima bavila više sistematski nego kampanjski.

Kod turističkih organizacija pokazuje se sve više tendenca da propagiraju muzeje, iako to ne znači da su na tom polju sve mogućnosti do kraja iscrpljene.

Dr ANTUN BAUER,
direktor Hrvatskog školskog muzeja:

ŠTAMPA NE POKAZUJE INTERES

Osnovni problem — pomanjkanje prostorija i nedovoljna financijska sredstva za ozbiljan sistematski rad. Rad je sreden na najosnovnije održavanje zbirki i aktivnost prema publici s izložbama koje su vezane za aktualne teme.

Muzej nije u mogućnosti da daje svoj stalni postav radi nedovoljnog prostora. Iz godine u godinu dotacija je ista, a cijene skaču više-struko — prema tome, situacija je upravo zabrinjavajuća.

Najvažniji naš zadatak za ovu godinu je priprema za izložbu vezanu za jubilej Zagrebačkog sveučilišta, a osim toga muzej ima zadatak da sa školskim muzejima u Beogradu i Ljubljani priredi saveznu izložbu o razvoju školstva i prosvjete u Jugoslaviji.

Za povećanje broja posjetilaca u muzejima treba u prvom redu — da muzej bude ureden i postavljen, da bude ogledalo kulture jedne sredine u kojoj djeluje.

No najveću pomoć očekuju muzeji baš od naše dnevne štampe kojoj na žalost muzeji nisu sfera interesa — osim u izuzetnim slučajevima.

Bilo bi potrebno da se štampaju vodiči za naše muzeje. Od oslobođenja bilo je nekoliko izdanja, ali sve je to bilo razgrabljeno tako da su sva ta izdanja ostala nezapažena.

PREDRAG GRDENIĆ,
direktor Tehničkog muzeja:

DOTACIJE SU MINIMALNE

Najveći problem u daljnjem razvoju i održavanju Tehničkog muzeja je svakako financijske prirode. Teoretskog razumijevanja ima, ali dotacije su minimalne, da kažem simbolične. Sredstva pritiču samo od našeg osnivača, Gradske skupštine. Općina i republika ne sudjeluju u pomoći.

Kao najvažniji ovogodišnji zadatak na stručnom planu trebao bi biti postava »planetarijata« i odjela astronomije s astronomikom uz restauriranje nekih vanjskih eksponata iz područja pomorstva, zrakoplovstva i parnih strojeva. Također treba pojačati prosvjetno djelovanje u raznim vidovima.

Smatram da je reklamiranje muzejskih ustanova dosta slabo, a posjeti, napose stranaca — neorganizirani.

Dr SLAVKO BATUŠIĆ,
rukovodilac arhiva i muzeja
HNK:

ZAPRAVO SMO — SKLADIŠTE

Zovemo se Arhiv i muzej Hrvatskog narodnog kazališta, ali smo zapravo skladište historijskog i umjetničkog materijala, natrpano do krajnjih granica u dvije i po magazinske prostorijske.

Deset direktora naglašava probleme koji ometaju razvoj muzeja i ne daju im mjesto u kulturnom životu našega grada — Istovetnost njihovih odgovora ozbiljno upozorava

Dr. FRANJO BUNTAK

Prof. MARCEL GORENC

FEDOR MOAČANIN

Dr. ANTUN BAUER

Dr. ZDENKA MUNK

Dr. SLAVKO BATUŠIĆ

Nismo, dakle, muzej, jer ne možemo prezentirati eksponate ni primati posjetioce. Ipak primamo historike teatra i književnosti, pa studente koji ovdje pišu disertacije, seminarske radnje i referate a pogotovu novinare kad su im potrebni podaci za proslave i nekrologe.

U javnosti istupamo pojedinim tematskim izložbama, koje se priređuju u zapravo neprikladnom kazališnom foyeru. Naša izložba »Miroslav Krleža« obilazi već drugu godinu jugoslavenske gradove. Nedavno smo priredili izložbe Verdija, Nušića, Trnine i Podgorške, a sada je prezentiran »Shakespeare u Zagrebu«.

Zivotno pitanje: prostor, dakle zgrada, nova organizaciona forma, statut i vlastiti budžet, iscrpan elaborat o tim pitanjima nalazi se u rukama mjerodavnih faktora i čeka na rješenje.

MARIJANA GUSIĆ,
direktor Etnografskog muzeja:

BEZ NAJOSNOVNJIH MATERIJALNIH SREDSTAVA

Pomanjkanje najosnovnijih materijalnih sredstava. U sadašnjoj zgradi i uslovima broj posjeta zadovoljava i prelazi naše materijalne mogućnosti.

Dr ZDENKA MUNK,
direktor Muzeja za umjetnost i obrt:

ANKETU O MUZEJIMA U JAVNOSTI!

— Unatrag nekoliko godina kronično deficitarna sredstva za njegovo funkcioniranje — kao prvo. Neriješeno pitanje odvojenog ma-

gazina u kojem propadaju dragocjeni fondovi — kao drugo. Posvemašnje pomanjkanje prostora za radionice u zgradi muzeja — kao treće.

Podrška i razumijevanje nadležnih sukobljuje se s općom situacijom financiranja kulturnih ustanova u Zagrebu.

Većom atraktivnosti svijlu naših muzejskih prostora, većim sredstvima za kvalitetnu propagandu (od kataloga, dopisnica, filmova do interesa naše štampe i turističkih organa u odnosu na značenje muzeja) mogao bi se povećati broj posjetilaca.

Trebalo bi u javnosti provesti anketu o tome: zašto se posjećuju muzeji, a zašto se oni ne posjećuju. Nije dovoljno to pitanje upravitelji samo nama, muzejskim radnicima!

Dr STJEPAN ČANADIJA,
direktor Hrvatskog narodnog
zoološkog muzeja:

OGRANIČEN PROSTOR

— Najveća zapreka u daljnjem razvoju prirodoslovnih muzeja jest ograničen prostor. Taj vječno akutni problem zagrebačkih prirodoslovnih muzeja rješava se već decenijama.

Puna podrška i zalaganje na koje nailazimo kod nadležnih ima na žalost samo moralno značenje. Zato smatramo da za izgradnju nove suvremene zgrade kompleksnog prirodoslovnog muzeja treba zainteresirati naše najviše društvene organe i političko rukovodstvo.

Smatram da turistički vodiči i muzejska propaganda rade jednostavno. Već godinama npr., gledam kako se u Gornji grad dovodi strance, a pri tom se nitko ni ne sjeti da u neposrednoj blizini postoje naši prirodoslovni muzeji s neprocjenjivo vrijednim zbirkama, koje su inače poznate u čitavom stranom naučnom svijetu!

ANICA MAGASIĆ,
direktor Muzeja revolucije:

SVE TEŽA SITUACIJA

— Za naš muzej najvažnije je da što studionije pridemo muzeološkoj organizaciji materijala, koji nije atraktivan po vanjskim izgledima, da ga približno publici.

Ove godine pripremamo mnoge izložbe. Sada radimo na izložbi »Kulturni rad u NOB«, povodom proslave 20-godišnjice kulturne djelatnosti u Topuskom, na oslobođenom teritoriju, zatim »Vis u 1944. godini« i jednu malu pokretnu izložbu na temu kulturnog rada u partizanima. Spremamo i izložbu o zbjegu u El Satu.

I mi dolazimo u sve težu situaciju zbog skupljenja komunalnih usluga. Inače imamo mnogo posjetilaca. Za tri tjedna izložbu »Robija, škola revolucionara« vidjelo je 10.000 gledalaca. Smatram da bi trebali svi muzeji imati veću podršku štampe.

Anketu vodio
BORA ĐORĐEVIĆ

MARIJANA GUSIĆ

PREDRAG GRDENIĆ

Dr. STJEPAN ČANADIJA

ANICA MAGASIĆ